

УДК: 338.001.36

ГОЛОЛОБОВА О.М., асистент кафедри менеджменту НТУ «ХПІ»

ЛАРКА М.І., канд. екон. наук, професор кафедри економіки та маркетингу НТУ «ХПІ», м. Харків

ЕЛЕКТРОЄМНІСТЬ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗНИЖЕННЯ

Значні щорічні витрати на придбання енергоресурсів для виробництва промислової продукції вимагають приділення більш пильної уваги питанням зниження електроємності продукції, що випускається вітчизняними підприємствами. Характерним показником ефективності використання електроенергії на машинобудівельному підприємстві є електроємність продукції. Пошук використання всіх можливих шляхів щодо зниження електроємності продукції на підприємстві уявляється важливим і актуальним завданням.

Електроємність продукції є однією зі складових величини енергоємності продукції. Контроль за електроємністю продукції здійснювався й раніше, але в останні роки, у зв'язку зі збільшенням цін на енергоресурси, значно зросла увага до показника електроємності. Даний показник був визначений нормативними документами з енергозбереження, як один з показників ефективності використання енергоресурсів на виробництво продукції [1, 3].

Безсумнівний інтерес, у плані контролю за електроємністю продукції, представляла б щорічна інформація, наприклад, з боку Національного Агентства з контролю за раціональним використанням паливно-енергетичних ресурсів (НАЕР) про величину зазначеного показника по окремих галузях і підгалузях господарської діяльності по Україні, і, зокрема, на підприємствах

машинобудування [2].

В даний час на українських машинобудівельних підприємствах робота зі зниження електроємності продукції проводиться за наступними напрямками:

- енергетичні обстеження (внутрішній енергоаудит) існуючих технологічних процесів і обладнання з розробкою енергозберігаючих заходів;
- організація системи нормованого і лімітованого енергоспоживання цехами і виробничими ділянками підприємства;
- вдосконалення ефективної системи постійного безперервного обліку та контролю витрат енергоресурсів, а в разі необхідності, впровадження додаткових технічних засобів обліку та контролю;
- розробка та впровадження системи стимулювання енергозбереження на підприємстві;
- скорочення непродуктивних втрат енергоресурсів при їх використанні в виробничих процесах, а також у всіх найрізноманітніших видах повсякденної господарської діяльності;
- популяризація економічних, екологічних та соціальних переваг енергозбереження, підвищення освітнього рівня всіх працівників підприємства, діяльність яких пов'язана з використанням енергоресурсів.

Так, наприклад, проведення внутрішніх енергоаудитів спільно з фахівцями підприємства, дозволило б в результаті аналізу найбільш енергоємних технологічних процесів та обладнання розробити заходи спрямовані на:

- впровадження нових енергозберігаючих технологій;
- впровадження нового енергоекономічного обладнання;
- вдосконалення існуючих технологій;
- вдосконалення та модернізація всіх видів технологічного устаткування, які споживають енергоресурси.

Окрім цього, регулярний контроль за дбайливим використанням енергоресурсів в цехах і виробничих дільницях підприємства зміг би забезпечити скорочення втрат енергоресурсів при їх використанні у виробничих процесах. Досвід енергозбереження дозволяє говорити, що ця частина роботи по енергозбереженню дозволила б забезпечити економію енергоресурсів у розмірі 5-10%.

Підсумовуючи, можемо зробити наступні висновки:

1. Електроємність продукції є інтегрованим показником ефективності використання електроенергії на промислових підприємствах. Норми питомих витрат електроенергії на виробництво окремих видів продукції і послуг не повною мірою, а лише частково, за напрямками ланцюга технологічного процесу випуску продукції, відображають реальний стан показника – електроємність.

2. Підвищення ефективності використання електроенергії і зниження при цьому електроємності продукції, що випускається, можливо шляхом підвищення енергетичного ККД всіх виробничих і господарських ланок енергетичного господарства підприємства.

3. Доцільна розробка цільових показників електроємності для окремих підгалузей машинобудівної промисловості і/або для основних видів промислової продукції, що виробляється машинобудівною галуззю промисловості країни.

4. Необхідна розробка і впровадження комплексної системи стимулювання енергозбереження, яка б охоплювала всі рівні споживання енергоресурсів від структурних підрозділів підприємств до загальнонаціонального рівня, і, яка в сукупності з нормуванням енергоспоживання, стала б одним із найважливіших організаційних методів планомірного зниження енергоємності (зокрема, електроємності) виробництва промислової продукції.

Список літератури: 1. Цаплін В.І. Ринок і адміністративні механізми енергозбереження. – «Енергозбереження Енергетика Енергоаудит» / В.І. Цаплін/ – 2013. – № 5. С. 28-30. 2. Бернер М.С. «Аналіз зарубіжних законодавчих актів у галузі енергозбереження» – Енергозбереження / М.С. Бернер / – 2014. – № 6 – С. 30-36. 3. Мица Н.В. Сутність та проблеми енергозбереження в Україні / Н.В. Мица // Сталий розвиток економіки. – 2011. – №4 – С. 67-74.